

**Stanowisko Stowarzyszenia Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) w sprawie notyfikacji -
zmiana ustawy o żywności i wniosek dotyczący nowego rozporządzenia w sprawie zakazu
marketingu niektórych środków spożywczych i napojów skierowanych do dzieci (2024/9015/NO
(Norway))**

W imieniu członków Stowarzyszenia Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) poniżej przesyłamy uwagi dot. zmiany ustawy o żywności i wniosku dotyczącego nowego rozporządzenia w sprawie zakazu marketingu niektórych środków spożywczych i napojów skierowanych do dzieci w Norwegii.

Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków (KUPS) jest organizacją branżową non-profit działającą już od 30 lat zrzeszającą środowisko producentów soków pitnych i zagęszczonych z owoców i warzyw w Polsce. Stowarzyszenie KUPS zrzesza przetwórców produkujących ok. 70% soków, nektarów i napojów z owoców i warzyw oraz produkujących ok. 80% zagęszczonych soków owocowych i warzywnych w Polsce.

1. Nieproporcjonalne bariery w handlu i zakłócenie konkurencji na rynku europejskim

Stowarzyszenie KUPS wyraża zaniepokojenie koniecznością naklejania naklejek lub ponownego pakowania produktów przeznaczonych na rynek Norwegii, jak sugeruje dokument konsultacyjny, sprzyja tworzeniu nieproporcjonalnych barier w handlu i zakłóca konkurencję na jednolitym rynku europejskim.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dotyczącym wpływu różnych wymogów w zakresie etykietowania opakowań, przepisy wymagające zamieszczania na opakowaniach informacji specyficznych dla danego kraju należy traktować jako bariery dla handlu wewnątrzunijnego, ponieważ bezpośrednio wpływają na produkt, a tym samym na handel w UE¹. Staje się to szczególnie istotne, gdyż inne kraje w regionie EOG/UE nie wprowadziły ograniczeń dotyczących komunikacji marketingowej związanej z opakowaniami produktów spożywczych i napojów. Ponowne pakowanie produktów lub wymaganie, aby zabronione elementy na opakowaniach były ukryte pod naklejką, zakłócałoby konkurencję i nakładało znaczne obciążenie na producentów, stanowiąc techniczną barierę dla handlu w czasie, gdy konkurencyjność, wzrost i wzmocnienie jednolitego rynku są kluczowymi priorytetami politycznymi dla gospodarki europejskiej.

Producenci żywności, w tym napojów spoza Norwegii musieliby ponieść dodatkowe koszty, aby wejść na rynek norweski, dostosowując lub „zaklejając” swoje opakowania. Naklejki mogą zauważalnie zwiększyć koszt produkcji niektórych produktów. Ponadto naklejanie naklejek na niektóre produkty może powodować problemy z jakością. Delikatne przedmioty mogą zostać uszkodzone podczas procesu naklejania naklejek, i dodatkowo naklejki mogą zakrywać kluczowe informacje, co może prowadzić do dezorientacji wśród norweskich konsumentów (zwłaszcza w przypadku mniejszych opakowań). Takie zwiększone koszty produkcji, wyzwania logistyczne i jakościowe również mogą nieproporcjonalnie wpłynąć na małe i średnie firmy, które nie mają tak dużych zasobów jak duże firmy. Takie wymagania generowałyby również istotne odpady opakowaniowe i mogłyby być sprzeczne z celami określonymi w rozporządzeniu w sprawie opakowań i odpadów

¹ Zobacz na przykład wyrok z dnia 24 listopada 1993 r., Keck i Mithouard, połączone sprawy C-267/91 i C-268/91, ECLI:EU:C:1993:905, pkt 15; wyrok z dnia 5 kwietnia 2001 r., Bellamy i English Shop Wholesale, sprawa C-123/00, ECLI:EU:C:2001:214, pkt 18; wyrok z dnia 26 października 1995 r., Komisja przeciwko Niemcom, sprawa C-51/94, ECLI:EU:C:1995:352, pkt 30; wyrok z dnia 16 stycznia 2014 r., Juvelta, sprawa C 481/12, ECLI:EU:C:2014:11; wyrok z dnia 16 grudnia 1980 r., Fietje, sprawa 27/80, ECLI:EU:C:1980:293, ust. 15; wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., Dynamic Medien, sprawa C-244/06, ECLI:EU:C:2008:85, ust. 27; Sprawa C-51/94, Komisja przeciwko Niemcom, ECLI:EU:C:1995:352, ust. 30.

opakowaniowych (ponieważ doprowadzi to do wprowadzenia na rynek dodatkowego elementu opakowania, który może nie nadawać się do recyklingu).

2. Ograniczenie reklamy licznych produktów spożywczych i napojów np. soków o dużej gęstości odżywczej, w tym tych, które dostarczają ważnych składników odżywczych i są elementem zrównoważonej diety

Zgodnie z obowiązującymi w całej Unii Europejskiej przepisami prawa do żadnych soków owocowych, w tym również w kartonach, butelkach, również z soków zagęszczonych, nie są dodawane żadne cukry (np. fruktoza, sacharoza, syrop glukozowo-fruktozowy). Zatem zawartość cukrów w sokach owocowych jest na takim samym poziomie jak w owocach, z których soki zostały otrzymane. Nad jakością soków czuwają obowiązujące przepisy prawne (*Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/12/WE z dnia 19 kwietnia 2012 odnosząca się do soków owocowych*, która została znowelizowana w 2024 roku). Przepisy unijne także zabraniają w produkcji soków dodatku substancji konserwujących (konserwantów), dodatku sztucznych aromatów, barwników, sztucznych i naturalnych substancji słodzących (słodzików).

Pragniemy również podkreślić, zgodnie z rekomendacją WHO powinniśmy spożywać dziennie minimum 400 g warzyw i owoców w co najmniej 5 porcjach.

Soki owocowe, warzywne i warzywno-owocowe mogą stanowić jedną porcję w ramach zalecanych w ciągu dnia pięciu porcji warzyw i owoców, uzupełniając i zwiększając niewystarczającą ilość spożywanych owoców i warzyw przez przeciętnego konsumenta.

Soki owocowe i warzywne są kategorią niejednorodną, z uwagi na różnorodne surowce stosowane do ich produkcji i stosowaną technologię (soki klarowne, przecierowe, mętne), co zapewnia niezwykle zróżnicowaną matrycę odżywczą. W zależności od rodzaju są to produkty bogate w szczególności w takie składniki jak potas, witamina C, karotenoidy czy kwas foliowy, a także w bioaktywne flawonoidy (hesperydyna i narirutyna), mające szczególnie pozytywny wpływ na zdrowie. Co więcej, że wszystkie soki, pochodzą z warzyw i owoców, dlatego tak jak te produkty stanowią cenne źródło witamin, mikro- i makroelementów, a także substancji o właściwościach antyoksydacyjnych, obecnych w tych owocach i warzywach. Wartość odżywcza soku jest zatem zależna przede wszystkim od rodzaju owoców i warzyw, z których ten sok został przygotowany. Przykładowo, szklanka (200 ml) soku jabłkowego zapewnia pomiędzy 50 a 100 mg polifenoli i pokrywa zapotrzebowania na potas w wysokości ok. 220 mg. Sok marchwiowy w ilości 100 ml dostarcza ok. 900 µg witaminy A w postaci beta-karotenu (prowitamina A), czyli ok. 100% dziennej Referencyjnej Wartości Spożycia dla osoby dorosłej. Soki jako element zrównoważonej diety mogą realnie przyczynić się do poprawy diety stosowanej przez konsumentów.

Uprzejmie prosimy o wzięcie pod uwagę powyższych uwag w przedmiotowym projekcie.

Barbara Groele
Sekretarz Generalny KUPS